

Sygn. akt II KZ 14/21

POSTANOWIENIE

Dnia 13 kwietnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie **R. G.**,
oskarżonego o czyn z art. 64 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 13 kwietnia 2021 r.,
zażalenia obrońcy oskarżonego na zarządzenie Przewodniczącego V Wydziału Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w P. z dnia 25 lutego 2021 r., V WSU (...),
o odmowie przyjęcia skargi obrońcy oskarżonego na wyrok Sądu Okręgowego w P. z dnia 4 grudnia 2020 r., sygn. akt V Ka (...), w zakresie rozstrzygnięcia zawartego w punkcie I tego wyroku, uchylającego w stosunku do oskarżonego wyrok Sądu Rejonowego w C. z dnia 17 lipca 2019 r., II K (...), i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania temu Sądowi,
na podstawie art. 437 § 1 k.p.k

postanowił

uchylić zaskarżone zarządzenie.

UZASADNIENIE

Przewodniczący V Wydziału Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w P. zarządzeniem z dnia 25 lutego 2021 r. odmówił przyjęcia skargi obrońcy oskarżonego R. G. na wyrok Sądu Okręgowego w P. z dnia 4 grudnia 2020 r., sygn. akt V Ka (...), uchylający w części wyrok Sądu Rejonowego i przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania – z uwagi na jej niedopuszczalność z mocy ustawy.

Powyższe zarządzenie, na podstawie art. 530 § 3 k.p.k. i art. 539f k.p.k., zostało zaskarżone przez obrońcę R. G. w całości na korzyść oskarżonego.

Skarżący na podstawie art. 438 pkt 3 k.p.k. zarzucił mu „błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za jego podstawę, który mógł mieć wpływ na jego treść, polegający na błędnym uznaniu, iż obrońca pozornie wskazał jako podstawę wniesienia skargi

naruszenie art. 437 § 2 zdanie drugie k.p.k., mimo że jego rzeczywistą intencją jest kontestacja przyjętych ustaleń faktycznych i poglądu wyrażonego przez Sąd Odwoławczy co do potencjalnego sprawstwa oskarżonego, podczas gdy obrońca w skardze jednoznacznie wskazuje, iż kwestionuje możliwość oparcia wyroku kasatoryjnego Sądu Odwoławczego na przesłance konieczności poczynienia prawidłowych ustaleń faktycznych dotyczących czynu zabronionego zarzucanego R. G., ponieważ przesłanka ta nie mieści się w kręgu podstaw do wydania wyroku kasatoryjnego wymienionych w naruszonym przepisie i tym samym nie aktualizuje zakazu określonego w art. 454 § 1 k.p.k., nadto w sytuacji, gdy Sąd Odwoławczy powołuje się także na konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego w całości, podczas gdy potrzeba taka nie zachodzi i nie została w żaden sposób przez Sąd II instancji wykazana, natomiast powołanie się przez Sąd Odwoławczy na obie wymienione przesłanki jako podstawy uchylania wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd Rejonowy także narusza wskazany przepis procedury, gdyż równoczesne ich zaistnienie nie jest możliwe w kontekście decyzji o uchyleniu wyroku i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.”

W związku z podniesionym zarzutem skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego zarządzenia i przyjęcie skargi do rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniesione zażalenie jest zasadne.

Nie ma wątpliwości, że w procedurze skargowej prezes sądu odwoławczego, ewentualnie przewodniczący wydziału tego sądu czy upoważniony sędzia mają obowiązek przeprowadzenia kontroli wymogów formalnych skargi. Jak słusznie podkreśla się w orzecznictwie, w ramach tej kontroli prezes sądu odwoławczego (czy, działające z jego upoważnienia, podmioty wskazane w art. 93 § 2 k.p.k.) są zobowiązane zbadać czy sformułowane przez stronę w skardze zarzuty są oparte na powodach wymienionych w art. 539a § 3 k.p.k. - i to nie tylko nominalnie, ale przez ocenę ich istoty i ustalenie, że wskazywane uchybienie nawiązuje swą treścią do naruszenia art. 437 § 2 k.p.k. Natomiast istota kontroli formalnej polega na tym, że nie może się ona przekształcić w ocenę zasadności zarzutów skargi. Toteż prezes sądu czy inny uprawniony podmiot w ramach kontroli wymogów formalnych nie może badać, czy dane uchybienie, odpowiadające ustawowej podstawie skargi, rzeczywiście miało miejsce. Czynności kontroli spełnienia przez wniesioną skargę wymogów formalnych nie mogą zatem wkraczać w merytoryczną ocenę zasadności podniesionych w niej zarzutów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 czerwca 2019 r., V KZ 24/19).

Tymczasem treść uzasadnienia zaskarżonego zarządzenia dowodzi, że tak właśnie stało się w rozpatrywanej sprawie. Trzeba zauważyć, że w skardze (w petitum) sformułowano zarzut naruszenia art. 437 § 2 zd. drugie k.p.k. poprzez bezpodstawne przyjęcie konieczności poczynienia w sprawie prawidłowych ustaleń faktycznych oraz bezpodstawne przyjęcie, że w sprawie zachodzi konieczność powtórzenia przewodu sądowego. Obrońca dodatkowo w samym zarzucie argumentował, że w sprawie nie aktualizuje się zakaz z art. 454 § 1 k.p.k. W petitum skargi został zatem wskazany przepis, którego naruszenie może być podstawą zarzutu skargi, zgodnie z wymogami art. 539a § 3 k.p.k. Analiza uzasadnienia skargi prowadzi do wniosku, że znalazły się tam argumenty na rzecz tezy, że do wydania wyroku uchylającego wyrok sądu I instancji i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania doszło pomimo niewskazania w uzasadnieniu wyroku Sądu odwoławczego ustawowych przesłanek takiego postąpienia. W szczególności Autor skargi argumentuje, że z jednej strony Sąd odwoławczy wskazuje na konieczność przeprowadzenia całego postępowania dowodowego na nowo w zakresie pierwszego z zarzucanych oskarżonemu czynów, z drugiej zaś strony stwierdza, że przeszkodą dla wydania wyroku reformatoryjnego jest zakaz *ne peius* z art. 454 § 1 k.p.k. Następnie Autor skargi uzasadnia, dlaczego w jego opinii podanie obok siebie dwóch ww. podstaw wydania wyroku kasatoryjnego jest niepoprawne. Wobec tego nie można odmówić racji Autorowi zażalenia, kiedy zarzuca zaskarżonemu zarządzeniu błąd w ustaleniach faktycznych polegający na błędnym przyjęciu, że obrońca tylko pozornie jako podstawę skargi wskazał art. 437 § 2 zd. drugie k.p.k. W uzasadnieniu skargi znalazły się bowiem argumenty zmierzające do wykazania naruszenia art. 437 § 2 zd. 2 k.p.k., chociaż, co trzeba przyznać, obok nich wskazano tam także na inne uchybienia.

Jak już wspomniano, w ramach kontroli formalnej skargi uprawniony organ powinien ograniczyć się do zbadania, czy ww. zarzut skargi oraz przywołane na jego poparcie argumenty odpowiadają podstawom do wniesienia tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia, określonym w art. 539a § 3 k.p.k. Zamiast tego w uzasadnieniu zaskarżonego zarządzenia podjęto się wprost swoistej „obrony” zaskarżonego wyroku Sądu odwoławczego. Nie można bowiem uznać, aby w kontroli formalnej mieściły się takie oceny, jak następujące stwierdzenie zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego zarządzenia: „kontestowanie zatem przez skarżącego konieczności przeprowadzenia na nowo przewodu w całości (art. 437 § 2 k.p.k.) nie jest zasadne, a w świetle brzmienia art. 454 § 1 k.p.k. bezprzedmiotowe”, czy „podstawa uchylenia wyroku sądu I instancji jest zatem oczywista do zdekodowania w świetle uwzględnionej apelacji wniesionej na niekorzyść oskarżonego” (k. 6739).

W związku z powyższym przeprowadzona przez Przewodniczącego V Wydziału Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w P. analiza wniesionej skargi, skutkująca wydaniem zaskarżonego zarządzenia, nie zasługuje na akceptację. W istocie kontrola formalna skargi w tej sprawie przekształciła się w jej merytoryczne rozpoznanie, co na tym etapie postępowania jest niedopuszczalne.

Mając powyższe na względzie Sąd Najwyższy uchylił zaskarżone zarządzenie. Nie postąpił jednak zgodnie z wnioskiem zawartym w zażaleniu, w którym postulowano zmianę zaskarżonego zarządzenia i przyjęcie skargi do rozpoznania. Sąd Najwyższy w tym składzie podziela bowiem pogląd, że na tym etapie postępowania prezes sądu odwoławczego nie ma obowiązku wydania zarządzenia o przyjęciu skargi, a to dlatego, iż nie został w tym postępowaniu recypowany przepis art. 530 § 1 k.p.k. (art. 539f k.p.k. odsyła tylko do art. 530 § 2 i 3 k.p.k.). Wobec tego stosowanie art. 530 § 1 k.p.k. w postępowaniu „okołoskargowym” w układzie, gdy odesłano do odpowiedniego stosowania tylko dwóch jednostek redakcyjnych z art. 530 k.p.k., może się ewentualnie odbywać przy zastosowaniu analogii (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 czerwca 2019 r., V KZ 24/19, w którym wyrażono jednoznaczny pogląd o niestosowaniu art. 530 § 1 k.p.k.; por. jednak postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 lipca 2017 r. (III KS 3/17, OSNKW 2017, z. 9, poz. 57), w którym stwierdza się, że pozytywny wynik wstępnej kontroli skargi na wyrok sądu odwoławczego powinien skutkować wydaniem zarządzenia o jej przyjęciu). Toteż, jeżeli skarga na wyrok kasatoryjny nie zawiera braków formalnych, prezes sądu II instancji (lub przewodniczący wydziału lub też upoważniony sędzia) winien nadać jej bieg.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w sentencji.